

حدیث خانواده

۱۰

چهل حدیث برای

پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها

به کوشش

سرشناسه:	الهی خراسانی، محمد
عنوان و نام پدیدآور:	چهل حدیث برای پذیرزگها و مادرزگها/
مشخصات نشر:	به کوشش محمد الهی خراسانی
مشخصات ظاهری:	مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۸۹
فروست:	۱۰۰ ص، ۱۷×۱۱ م. ج.
شابک:	جلدیت خانواده ۱۰
	۹۷۸-۶۰۰-۵۷۹۴-۱۷-۵
وضعیت فهرست نویسی:	لیبا
موضوع:	اربعینات - - قرن ۱۴
موضوع:	احادیث شیعه - - قرن ۱۴
رده بندی کنگره:	BP ۱۳۸۹ ۸۷ ج ۷۴ الف/۹/۱۴۳
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۱۸
شماره کتابشناسی ملی:	۲۰۳۲۶۲۴

اسنادت ملی

چهل حدیث برای پذیرزگها و مادرزگها

(جلدیت خانواده ۱۰)

به کوشش: محمد الهی خراسانی

طراح جلد: سید محمدرضا میری

چاپ: مؤسسه فرهنگی قدس

شمارگان: ۲۰۰۰

سخن ناشر

ما شیعیان در کنار چشمه‌هایی که دویست و پنجاه سال جاری شدند و به هم پیوستند، تشنه‌لبان نشسته‌ایم و روح نیازمند خود را نشسته‌ایم. گفته‌های امامان راست‌گفتار، پس از قرآن کریم، تنها نسخه‌ی آزموده برای شست‌وشوی جان و دل ماست. این پرسش که چرا چشم‌هامان را در این چشمه‌ها پاک نساخته‌ایم، خود سرآغاز دگرگونی و روی‌آوری به گنجینه‌های حدیثی است.

آستان‌قدس رضوی بر اساس راهبردهای سند چشم‌انداز بیست‌ساله‌ی فرهنگی، توجه ویژه‌ای به گسترش اندیشه‌ها و معارف حدیثی دارد، و اداره‌ی آموزش علوم قرآن و حدیث آستان‌قدس رضوی در ادامه‌ی همین روش خجسته، راه را بر فراوان‌سازی مطالعات و تولیدات حدیثی می‌گشاید.

نشان دهند. به خوبی می‌توانند این راهبرد را عملی سازند.

کتابی که پیش روی شما خوانندگان عزیز است، بخشی از مجموعه‌ی ده جلدی «حدیث خانواده» است که با گزینش هماهنگ و قلم خوش‌آهنگ حجت‌الاسلام محمد الهی خراسانی و پس از ارزیابی اساتید ارجمند حجج اسلام عبدالهادی مسعودی و الهی‌زاده آماده شده است. امیدواریم نگرش و نگارش این مجموعه‌ی حدیثی در امتداد الطاف امام علی بن موسی الرضا علیه السلام و همراه با عنایت خوانندگان مهربان باشد.

معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی
آستان قدس رضوی

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ :
مَنْ حَفِظَ مِنْ أَحَادِيثِنَا أَرْبَعِينَ
حَدِيثًا نَعْتَهُ اللَّهُ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ غَالِمًا فَقِيهًا

هر کس چهل حدیث از احادیث ما را حفظ کند،

خداوند در روز قیامت او را همچون دانشمندی فقیه

برانگیخته خواهد کرد (الکافی، ج ۱ ص ۴۹)

سنت چهل حدیث نویسی از دیرباز در میان
عالمان مسلمان، رایج و متداول بوده است. این امر،
بیش از هر چیز، ریشه در احادیثی دارد که به طرق
گوناگون از پیامبر و اهل بیت علیهم السلام در
فضیلت فراوان حفظ چهل حدیث نقل شده که
نمونه‌ای از آنها در صدر این نوشتار آمده است.

تاکنون مجموعه‌های چهل حدیثی فراوانی تدوین

معصومان علیهم السلام و یا یک موضوع اعتقادی و یا اخلاقی بوده است. در این میان، هنوز مجموعه‌ای حدیثی که احادیث در آن، بر محور گروه سنی مخاطب و فضای ذهنی و نیازهای روحی خاص هر گروه سامان یافته باشد، عرضه نشده است؛ در حالی که ضرورت و اهمیت این امر بر کارشناسان عرصه‌ی تبلیغ معارف دینی پوشیده نیست.

مجموعه‌ای که با نام «حدیث خانواده» پیش روی شماست، ۱۰ دفتر چهل حدیثی است که مشتمل بر احادیث گلچین شده برای طبقات سنی گوناگون تشکیل دهنده‌ی یک خانواده است. این طبقات سنی بدین گونه تقسیم شده‌اند:

دفتر اول: کودکان (۸ تا ۱۱ سال)

دفتر دوم: نوجوانان (۱۲ تا ۱۵ سال)

دفتر سوم: جوانان: دختران (۱۶ سال به بالا)

دفتر چهارم: جوانان: پسران (۱۶ تا ۱۹ سال)

دفتر هفتم: همسران: زنان

دفتر هشتم: پدران

دفتر نهم: مادران

دفتر دهم: پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها

احادیث مذکور در این دفترها، همگی از منابع حدیثی شیعه و از میان دست کم ۲۰۰۰۰ روایت، طی چند مرحله گزینش شده‌اند.

مهم‌ترین معیارهای گزینش احادیث برای هر طبقه، بدین شرح بوده است:

الف. تناسب محتوایی با خصوصیات و نیازهای مخاطب در هر طبقه.

ب. فراشمولی و عدم اختصاص به شرایط خاص زمانی و یا مکانی.

ج. صراحت و عدم تشابه در معنا به گونه‌ای که منجر به برداشت‌های نادرست نگردد.

د. روانی و کوتاهی نسبی متناسب با هر طبقه به

نکاتی نیز در ساماندهی روایات در هر دفتر،
مورد نظر بوده است:

الف. پرهیز از فضاسازی کاملاً سفید و یا کاملاً
سیاه به این معنا که عمده‌ی روایات، تشویق و تبشیر
و یا عتاب و انذار نباشد.

ب. جامعیت نسبی از جهت تربیتی به گونه‌ای که
در مجموع روایات هر طبقه، تقریباً به مهم‌ترین
مسایل و نیازهای خاص آن طبقه اشاره شده باشد.

ج. اشاره‌ی توأمان به خطوط کلی و
راهنمایی‌های عینی و جزئی در مسیر زندگی.

د. گنجاندن محرک‌هایی برای تحوّل روحی در
میان روایات هر طبقه.

هـ. ترتیب بندی هدفمند روایات بطوری که تا
حدّ امکان، میان هر روایت یا روایت بعدی، وجه
ارتباطی وجود داشته باشد و احساس شود که
روایات، یکی بعد از دیگری جریان دارند.

آغاز و روایت واپسین، نقطه‌ی پایان مناسبی باشد و در عین حال، منشأ حرکت و تحول.

همچنین نکاتی در رابطه با چگونگی ارائه‌ی روایات، مورد توجه بوده است که به آنها نیز اشاره می‌شود:

الف. روایات به طور کامل، اعراب‌گذاری و در صورت لزوم، علامت‌گذاری شود.

ب. ترجمه‌ی روایت، ساده، روان و رسا باشد و از ترجمه‌ی تحت اللفظی و یا ادبی پرهیز شود.

ج. منبع هر روایت به طور دقیق، در ذیل روایت و شناسنامه‌ی منابع در پایان هر دفتر ذکر شود.

د. در ذیل هر یک از روایات، مطلبی کوتاه برای فهم بهتر و ملموس‌تر روایات، متناسب با زبان هر طبقه آورده شود.

در پایان لازم می‌دانم از استاد ارجمندم حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر نقی‌زاده که در

اسلام عبدالهادی مسعودی و محمدحسین الهی زاده
که ارزیابی این اثر را بر عهده گرفتند و نیز از معاون
محترم تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس
رضوی جناب آقای خوراکیان، رئیس محترم اداره
آموزش علوم قرآن و حدیث آقای دکتر احمدزاده و
همه ی همکارانشان که اسباب بهره مندی خیل زائران
حرم رضوی را از این اثر فراهم نمودند، صمیمانه
تشکر می کنم. همچنین از همسر مهربانم که سامان
یافتن این اثر، مرهون همدلی و همراهی چندین
ساله ی اوست، سپاسگزارم.

به امید آنکه این تلاش ناچیز، مورد عنایت
خاندان رسالت و به ویژه امام رؤوف حضرت رضا
علیه آلاف التحية والثناء که همواره بنده‌ی احسانشان
بوده‌ام، قرار بگیرد و خانواده‌های گرامی، در همه‌ی
سطوح، از این مجموعه‌ی حدیثی بهره‌مند شوند.

محمد الهی خراسانی

۱۳۸۸/۸/۲۸

برابر با یکم ذی الحجة ۱۴۳۰ هجری قمری
سالروز ازدواج پربرکت امیرالمؤمنین
و حضرت زهرا روحی فدایا